

Maaseuturahoituksen mahdollisuudet

Salla Saariniemi, Lapin ELY-keskus

Puhtaat poukammat ja raikkaat rannat -hanke

Anu Ovaskainen, Leader Pohjoisin Lappi ry

Maaseudun yleishyödylliset ympäristö- ja ilmastoinvestoinnit

Yleishyödyllisiä ympäristö- ja ilmastoinvestointeja rahoitetaan EU:n maaseuturahoituksella rahoituskaudella 2023-2027.

- Investoinnit ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja sopeutumiseen
- Investoinnit luonnonvarojen kestävään hoitoon
- Investoinnit luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi
- ELY-keskus rahoittaa valtakunnallisen CAP-suunnitelman ja Lapin alueellinen maaseudun kehittämissuunnitelman 2023-2027 mukaisia investointihankkeita.
- [Esimerkkejä ELY-keskuksien kautta rahoitetuista hankkeista löytyy hankerekisteristä \(maaseutuverkosto.fi\)](https://maaseutuverkosto.fi)

Investoinnit ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja sopeutumiseen

- Maaseuturahoituksella voidaan tukea hankkeita, joilla **vähennetään kielteisiä ilmastovaikutuksia ja tavoitellaan ilmastoneutraaliutta**.
- Investoinneilla **luodaan ja parannetaan maaseudun energia- ja resurssitehokkuutta sekä turvallisuutta**. Investoinnit voivat olla uusiutuvia energialähteitä ja niiden käyttöä lisääviä investointeja sekä energiatehokkuutta ja energian säästöä lisääviä investointeja.
- Voidaan edistää ilmastoratkaisuihin liittyvien uusien innovaatioiden tarvitsemien **koneiden ja laitteiden yhteisöllistä yhteiskäyttöä, hankkia laitteita yhteiseen käyttöön** sekä tukea **jakamis- ja kiertotaloutta** edistäviä investointeja.
- Esimerkiksi kylätalojen maalämpöinvestoinnit ja uusiutuvan energian käyttöön liittyvät automaatiojärjestelmät.

Investoinnit luonnonvarojen kestävään hoitoon (1/2)

- Voidaan tukea yleishyödyllisiä investointihankkeita, joilla
 - edistetään ja parannetaan vesiensuojelun tilannetta,
 - vahvistetaan vesienhoidon yhteistyötä ja verkostoitumista esim. valuma-alueilla,
 - kehitetään ja pilotoidaan uusia menetelmiä, työkaluja ja toimintatapoja pienten vesialueiden, rakennettujen vesiensuojelukosteikkojen ja muiden alueiden ja maaperän hoidossa ja kunnostamisessa.
- Tuen kohteena ovat ensisijaisesti vesistöhankkeet, joissa vesistön ekologinen tila on tyydyttävä tai hyvä, mutta riskissä heikentyä (lisätietoa vesi.fi).
- Tiivis yhteistyö ELY-keskuksen ympäristö-vastuualueen asiantuntijoiden kanssa.

Investoinnit luonnonvarojen kestävään hoitoon (2/2)

Esimerkkejä EU:n maaseuturahoituksella rahoitetuista hankkeista:

Etelä-Posion vesistöyhdistys ry - Etelä-Posion vesistöyhdistyksen investointihanke 2024

Hankkeessa hankitaan Etelä-Posion vesistöyhdistykselle vene ja veneeseen vesikasvien niittovälineet. Niittovälineet ovat vesikasvien niittoon tarkoitettu kaislaleikkuri ja niittojätteen keräämiseen tarkoitettu harava. Veneeseen hankitaan lisäksi moottori ja veneen kuljetukseen traileri.

Liminganlahden Ystävät ry - Kosteikkorakentajat: Luontoa, hyvinvointia ja vesienhallintaa Limingassa

Hankkeen tavoitteena on rakentaa Liminganlahdelle noin 2 hehtaarin kokoinen mallikosteikko, joka toimisi jatkossa niin koulutuksellisenä, kosteikkotietoutta lisäävänä ja matkailullisena elementtinä ja osana Liminganlahden luontokeskusta. Mallikosteikkokokonaisuus on suunniteltu osittain esteettömäksi, mikä mahdollistaa laajan kävijäryhmän virkistyskäytön. Hankkeen ylätavoite on lisätä kosteikkoluontoon liittyvää arvostusta sekä ymmärrystä kosteikkojen merkityksestä ja hyödynnettävyydestä esimerkiksi maanviljelijöiden, metsätalouden, kuntalaisten, matkailijoiden sekä lasten ja nuorten parissa.

Aito Suvi ry - Pälkäneen valuma-aluekunnostukset 2

Hankkeessa toteutetaan luonnonmukaisia ratkaisuja osaksi kahden Kukkiaan ja kuuden Pälkäneveteen laskevan keskeisen valtaojan valuma-alueen vesienhallintaa. Ratkaisut vähentävät kiintoaineen ja ravinteiden pääsyä vesistöihin, mikä edesauttaa järvien rehevöitymisen vähenemistä ja hyvän ekologisen tilan säilymistä. Kukkian ja Pälkäneveden hyvä ekologinen tila on vaarantunut. Rehevöitymiskehityksen vuoksi Natura 2000 -ohjelmaan kuuluvan Kukkian monimuotoisuus on uhattuna. Järven ulkoisen kuormituksen vähentäminen edesauttaa myös Natura-arvojen ja Pohjois-Euroopan mittakaavassa poikkeuksellisen monipuolisen eliölajiston säilymistä. Luonnonmukaisten vesienhallintaratkaisut lisäävät paikallista luonnon ja maisemien monimuotoisuutta. Veden virtaaman hidastaminen ja ravinteita pidättävät kosteikot ovat maatalouden vesienhoitoa tukevien tuotantomenetelmien ohella tehokkaimpia keinoja vähentää vesistöjen rehevöitymistä.

Investoinnit luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi (1/2)

- Voidaan tukea investointihankkeita, joilla **luodaan ja parannetaan maaseudun maisemanhoitoa, kylämaisemien monimuotoisuutta, luonnon monimuotoisuutta ja ekosysteemipalveluja**. Ekosysteemipalveluilla tarkoitetaan luonnon tarjoamia palveluita ja tuotteita, jotka ovat tärkeitä ihmisen hyvinvoinnille.
- Tavoitteena myös, että tuettavat kohteet lisäävät maaseutualueen vetovoimaa ja virkistyskäyttömahdollisuuksia.
- Voidaan edistää uusia tapoja hoitaa, ennallistaa, parantaa luonnon monimuotoisuutta (linnut, pölyttäjät, vesieliöstö, maaperäeliöstö, kasvit) ja toteuttaa tarvittavia investointeja ja demonstraatioita.

Investoinnit luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi (2/2)

Esimerkkejä EU:n maaseuturahoituksella rahoitetuista hankkeista:

Säkylän kunta - Voimaa vieraslajien torjuntaan – luonnon monimuotoisuuden edistäminen Säkylän Pyhäjärvellä

Hanke on Säkylän kunnan toteuttama kaksivuotinen kokonaisuus, jonka tavoitteena on torjua haitallisia vieraslajeja sekä turvata luonnon monimuotoisuutta, maisema-arvoja ja vesi- ja maaekosysteemien tilaa Säkylässä. Hankkeen keskeinen painopiste on Säkylän Pyhäjärven alueella, mutta toimenpiteet kohdistuvat myös muihin kunnan alueella sijaitseviin kohteisiin, joissa vieraslajiesiintymät ovat merkittäviä. Torjunta kohdistuu erityisesti jättipalsamiin, jättiputkeen ja isosorsimoon. Toimet toteutetaan vuosina 2025–2026 ja ne perustuvat aluekohtaiseen kartoitukseen ja suunnitteluun. Torjunta tehdään pääosin mekaanisesti (kitkentä, niitto, mahdollinen laidunnus), mutta tarvittaessa käytetään myös kemiallisia menetelmiä. Hankkeessa on tavoitteena pilotoida myös kesälampaiden laidunnusta torjuntamuotona tietyillä laajoilla kohteilla.

Etelä-Savon Koulutus Oy - Osaamista ennallistamiseen, investointiosio

Etelä-Savon Koulutus Oy (Esedu) toteuttaa investointihankkeen, jossa pilotoidaan käytännön ennallistamistoimenpiteitä. Esedu on vahva ammatillinen kouluttaja ja kokenut hanketoimija, joka toimii tiiviissä yhteistyössä alueen yritysten, sidosryhmien ja metsäalan asiantuntijoiden kanssa. Hankkeen tavoitteena on kehittää osaamista ja konkreettisia toimintamalleja ennallistamis- ja luonnonhoitotöihin. Hankkeen tavoitteena on toteuttaa 10 ennallistamispilottia ennallistamalla luontokohteita. Tavoitteena on lisätä luonnon monimuotoisuutta, parantaa elinympäristöjä ja kestäväää maankäyttöä.

Tuen ehdot ja hakeminen (1/3)

- Tuettavista investoinneista saatavan hyödyn tulee ohjautua alueen asukkaille ja muille toimijoille. Investoinnin kohteen tulee pääsääntöisesti olla alueen asukkaiden ja toimijoiden käytettävissä.
- Tukea voidaan myöntää investoinnin toteuttamiseksi tarpeellisiin ja kohtuullisiin kustannuksiin, joita voivat olla:
 - rakennuksen hankkiminen ja rakennuksen, rakennelman tai rakenteen rakentaminen, korjaaminen tai laajentaminen
 - koneiden, kaluston, laitteiden ja välineiden hankkiminen
 - viranomaisluvut, rekisteröintimaksut ja muut vastaavat kulut
 - hankkeen toteutusaikaan kohdistuvat vakuutusmaksut
 - investoinnin suunnittelukustannukset
 - Varsinaisiin suunnittelu- ja selvityshankkeisiin voi hakea rahoitusta kehittämishankkeiden valintajaksojen puitteissa.
 - luonnonympäristön kunnostus- ja hoitotoimet (talkootyö tai ostettu palvelu)
 - käytännönläheinen tutkimus, kehittäminen ja osaamisen lisääminen (tietotaidon kartuttamista)
 - verkkoalustat tai verkkopohjaiset sovellukset
- Jo hanketta suunniteltaessa tulee huomioida, että investoinneissa on vähintään 5 vuoden pysyvyysaika.
- HUOM! Mikäli toimitaan muun kuin tuenhakijan omistuksessa olevalla alueella, tulee toiminnalle olla maanomistajien luvat, vuokrasopimus, vuokranantajan suostumus investoinnille.

Tuen ehdot ja hakeminen (2/3)

- Tuensaajana voi olla julkis- tai yksityisoikeudellinen yhteisö, kuten yhdistys, järjestö, osuuskunta tai kunta.
- Hakijalla tulee olla riittävät taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset hankkeen toteuttamiseen.
- Tuki maksetaan jälkikäteen, joten hakijalla tulee olla hankkeeseen väliaikaisrahoitus.
- Tuettavan hankkeen kokonaiskustannusten tulee olla vähintään 8 000 euroa (Lapin ELY-keskus).
- Investointiin voidaan myöntää tukea enintään 80 % hankkeen hyväksyttävistä kohtuullisista kustannuksista.
- Hakijalta edellytetään 20 % yksityistä rahoitusosuutta, joka voi olla rahaa tai vastikkeetonta työtä tai molempia. Kun tukea myönnetään julkisoikeudelliselle yhteisölle (esim. kunta), muun julkisen rahoituksen osuus julkisesta rahoituksesta on oltava vähintään 30 prosenttia.
- Vastikkeettoman työn (=talkootyö) hinta on 20 €/h ja konetyöltä 40 €/h, ihminen+kone=60 €/h.

Tuen ehdot ja hakeminen (3/3)

- Ota yhteyttä ELY-keskuksen asiantuntijoihin, kun sinulla on hankeidea.
- Hakemukset tehdään sähköisessä Hyrrä-asiointipalvelussa.
- Suosittelemme tutustumaan Ruokaviraston sivuilla oleviin ohjeisiin hankesuunnitelman sisällöstä ja Hyrrä-asiointipalvelusta ennen hakemuksen tekoa.
- [Yleishyödylliset ympäristö- ja ilmastoinvestoinnit: näin haet tukea \(ruokavirasto.fi\)](https://ruokavirasto.fi/yleishyodylliset-ymparisto-ja-ilmastoinvestoinnit)
 - mm. tuen ehdot, hankesuunnitelman sisältö, hakemuksen osiot
 - Näin haet tukea Hyrrä-asiointipalvelussa
- [Tietoa Hyrrä-asiointipalvelusta \(ruokavirasto.fi\)](https://ruokavirasto.fi/tietoa-hyrra-asiointipalvelusta)
 - Mm. näin kirjaudut Hyrrä-asiointipalveluun, suomi.fi-valtuutus
- Huom! Hankkeen kustannukset ovat tukikelpoisia hakemuksen vireilletulon jälkeen (suunnittelukustannuksia voi syntyä ennen vireilletuloa). Hakija toimii kuitenkin omalla riskillä tukipäätöksen saamiseen saakka, joten suosittelemme odottamaan tukipäätöstä.

Vuoden 2026 hakujaksot

- Lapin ELY-keskus rahoittaa ympäristö- ja ilmastoinvestointeja ainoastaan teemahakujen kautta:
 - -31.1.2026
 - 1.2.-31.3.2026
 - 1.4.-30.9.2026
- Hankkeiden arvioinnissa käytetään valtakunnallisia valintakriteereitä
 - [Valintakriteerit: yleishyödylliset investoinnit](#)
- Tuki on harkinnanvaraista.

- Yhteystiedot:
 - Salla Saariniemi, p. 0295 037 307
 - Anna-Kaisa Teurajärvi, p. 0295 037 135
 - Anne Ristioja, p. 0295 037 118
 - Mikko Niemelä, p. 0295 037 350
 - Eetu Puntala, p. 0295 027 521
- Sähköpostiosoitteet muotoa etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

Puhtaat poukamat ja raikkaat rannat -hanke

Mistä on kyse?

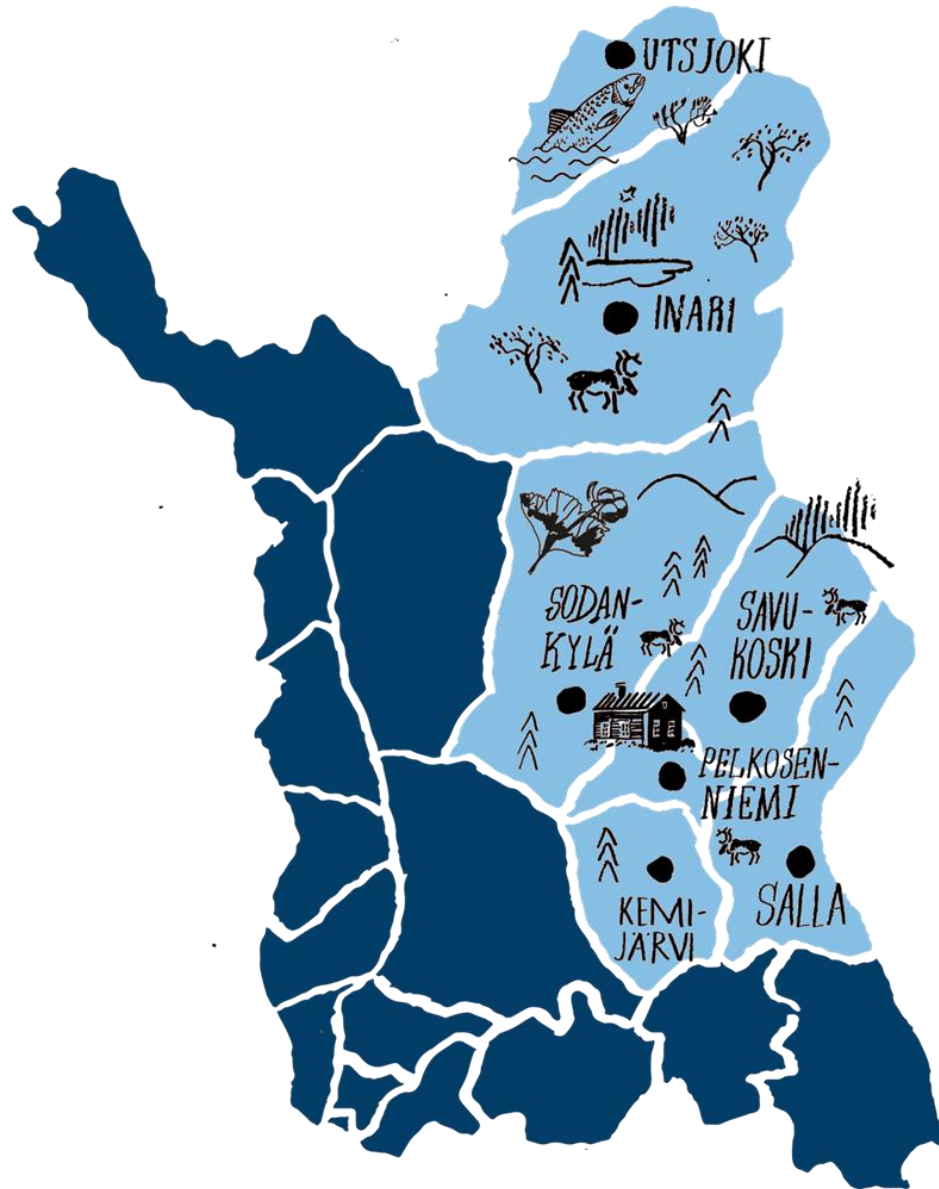
- Lisäämme alueellista tietoa vesistö- ja kosteikkokunnostuksista ja niiden rahoituksista
- Hankkeen toiminta-aika 1/2024 – 05/2026
- Edistämme erityisesti kylille tärkeiden vesistöjen hyvää tilaa yhteistyössä osakaskuntien, maanomistajien, kyläyhdistysten, kyläaktiivien kanssa

Anu Ovaskainen

anu.ovaskainen@pohjoisinlappi.fi

0449018800

Hankkeen toiminta-alue

Leader Pohjoisin Lappi ry:n toiminta-alue:

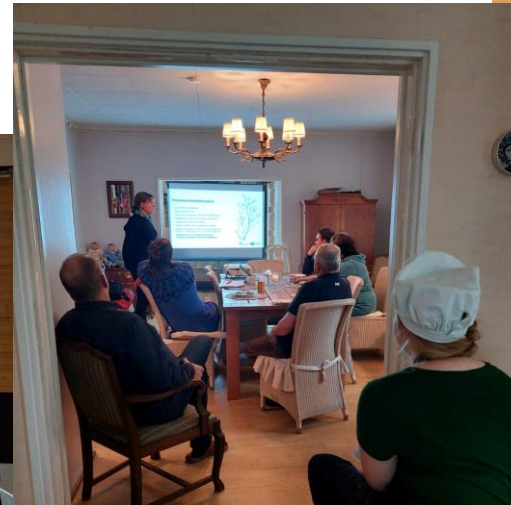
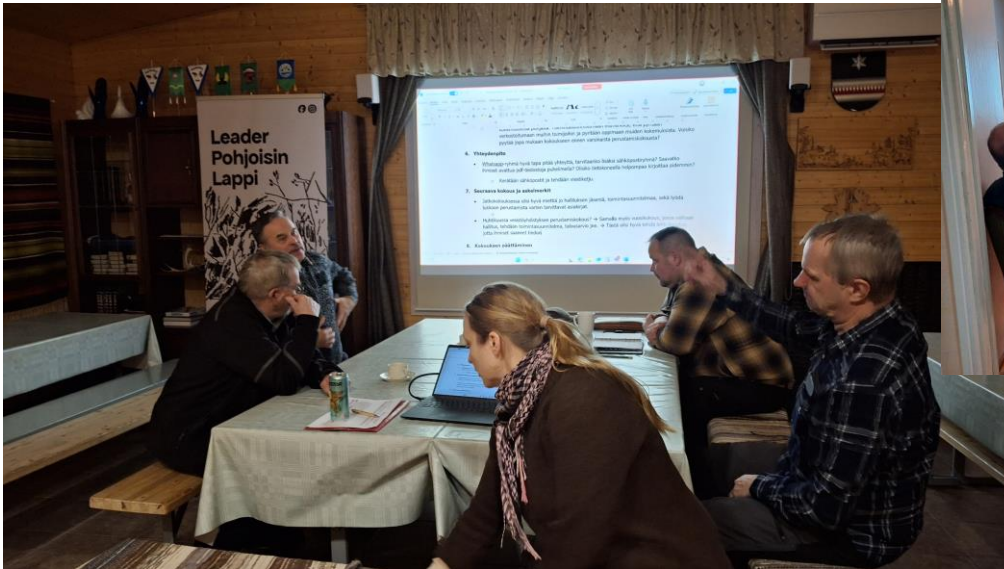
- Utsjoki
- Inari
- Sodankylä
- Savukoski
- Pelkosenniemi
- Salla
- Kemijärvi

Vesistökuunnostus: mistä kaikki alkaa?

Asiantuntijatilaisuuksia, työpajoja ja muita tapahtumia

- Mm. Vesistökunnostustilaisuuksia, valuma-aluekunnostuskokouksia, yhteistyöpalavereita, osakaskuntailtoja
- Kuvat: Sieppijärvi, Pelkosenniemi, Sassali

Osallistujina paikallisia kyläläisiä, mökkiläisiä, aiheesta kiinnostuneita jne.

Vesistönniittotalkoot

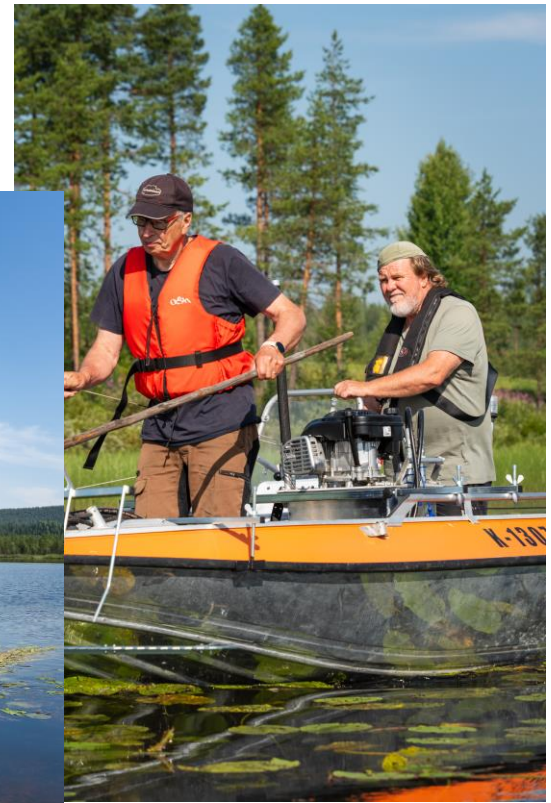

Salla (Kursujärvi eli Kursun kotijärvi)

Kemijärvi
(Luusuanjärvi)

Salla
(Kello-Aatsinki)

Valuma-aluemaastotyöpajat

Sodankylä (Kaarto-Hinganmaa)

Valuma-aluemaastotyöpajat

Kemijärvi (Pelto-Ylijärvi)

*Alueiden
virkistyskäyttö*

Osallistaminen

Yhteinen hyöty

*Tiedonkulku ja
tiedon lisääntyminen*

Uudet ideat

Paikallisten hyvinvointi

Yhteistyön merkitys ja mahdollisuudet

Ympäristön hyvinvointi

yhteisöllisyys

Osallisuus

Yhdessä tekeminen

Verkostoituminen

viihtyvyyys

Yhteenkuuluvuus

Kiitos!

Salla Saariniemi

salla.saariniemi@ely-keskus.fi

0295 037 307

Anu Ovaskainen

anu.ovaskainen@pohjoisinlappi.fi

0449018800

Pohjoisin Lappi

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

maaseutu.fi

Euroopan unionin
osarahoittama